

Măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă

I. Măsuri legislative pentru degrevarea imediată a instanțelor judecătorești de soluționarea unor categorii de cauze:

I.1. În vederea pregătirii implementării noului Cod de procedură penală, se analizează promovarea unor modificări la actualul Cod de procedură penală, ce au ca scop degrevarea rolului Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Propunerile de modificare a Codului de procedură penală au în vedere situația fără precedent care se înregistrează în prezent la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care, cu un număr de 23 de judecători, trebuie să facă față unui volum de activitate ce a vizat, de exemplu, în cursul anului 2011, 7993 de dosare. Media ședințelor de judecată pentru primele 6 luni ale anului 2012 a fost pentru judecătorii acestei secții care fac parte și din completele de 5 judecători, de 50-60 de ședințe de judecată însemnând, în medie, o ședință la 2-3 zile. Acestea în condițiile în care încărcătura pentru ședințele de recursuri ajunge și la 60-70 de dosare per ședința de judecată, fără a lua în considerare complexitatea dosarelor sau întinderea materialului probator. De asemenea, se impune a fi subliniată complexitatea dosarelor aflate pe rolul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, existând dosare care au un număr de peste 100 de volume, precum și dosare cu un număr de peste 100 de inculpați. Proiectul propune o degrevare a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție printr-o nouă reglementare a procedurii strămutării cauzelor, prin introducerea procedurii admisibilității recursului în camera de consiliu, respectiv prin eliminarea unor cazuri de casare, consolidându-se, totodată, rolul curții supreme de unificare a practicii judiciare și punându-se bazele transformării instanței supreme într-o instanță de casație.

I.2. Intervenții legislative asupra unor legi speciale:

✓ Schimbarea competenței teritoriale (la instanța de domiciliu a contravenientului) în materia contravențiilor referitoare la neplata rovinietei.

Având în vedere că actualul criteriu legal de stabilire a competenței teritoriale de soluționare a plângerilor contravenționale având ca obiect plata rovinietei (locul constatării contravenției) duce la o aglomerare excesivă a unora dintre instanțe, în a căror circumscripție teritorială se află camerele de supraveghere a traficului rutier, se propune **stabilirea competenței teritoriale de soluționare a plângerilor în funcție de domiciliul contravenientului.**

Modificarea propusă are ca efect dispersarea acestor cauze la nivel național, operând o echilibrare a încărcăturii instanțelor în această materie:

- **Act normativ:** Ordonanța Guvernului nr.15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România

✓ Modificări legislative în domeniul taxei de înmatriculare, în sensul instituirii unei proceduri administrative de restituire a taxei de poluare, cu consecința degrevării instanțelor judecătorești.

Legislația fluctuantă în materia taxei de primă înmatriculare, infirmată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, a generat un contencios important în fața instanțelor române, una dintre principalele cauze fiind inexistența unei soluții administrative de restituire a taxei percepute cu încălcarea dreptului Uniunii Europene; pentru concentrarea efortului instanțelor asupra aplicării noilor norme procesual-civile și reducerea încărcării rolului tribunalelor și al curților de apel, se impune degrevarea acestora de un contencios în care soluțiile jurisprudențiale sunt

unitare, ce poate fi evitat prin folosirea unei proceduri administrative deja utilizată în situații similare (aplicarea regulilor de procedură fiscală). Procedura privind restituirea sumelor pe cale administrativă poate cuprinde și măsuri privind eşalonarea plății acestora, potrivit unei metodologii propuse de ministerele cu atribuții în domeniu și aprobate de Guvern:

- **Act normativ:** Legea nr.9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule
- ✓ **Modificarea legislației în materie electorală în sensul arhivării buletinelor de vot la alte instituții publice decât instanțele, pentru eliberarea spațiilor de depozitare ale acestora din urmă, nu numai în vederea aplicării noilor norme procesual-civile privind organizarea etapelor procesului, ci și pentru soluționarea problemelor spațiilor pentru arhive existente și semnalate și până la acest moment de către instanțele judecătorești.**

Instituirea noilor mecanisme procedurale reclamă spațiu suplimentar atât pentru desfășurarea activității de judecată propriu-zise, cât și pentru activitățile auxiliare care se desfășoară la nivelul fiecărei instanțe. În acest context, necesitatea imperioasă a identificării de soluții practice impune, în primul rând operarea acelor măsuri care să permită folosirea la maximum de către instanțe a spațiilor pe care le dețin, prin degrevarea de sarcini și atribuții care nu țin strict de activitatea de judecată. Una dintre aceste sarcini, stabilite prin legi speciale în materie electorală, este cea de depozitare, în arhivele instanțelor, pe o durată de 3 luni, a buletinelor de vot și a altor materiale utilizate în procesul votării, în toate procesele electorale (alegeri electorale, alegeri parlamentare, prezidențiale, pentru Parlamentul European, referendum). Or, obligativitatea depozitării acestor materiale, chiar dacă există pentru o perioadă determinată, duce la indisponibilizarea unor importante suprafețe din sediile instanțelor destinate arhivării propriilor dosare. Această sarcină poate fi realizată și de alte instituții, în al căror obiect de activitate specific intră însăși activitatea de arhivare și care dețin, astfel, infrastructura necesară:

- **Acte normative:**
  - Legea nr.67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale - art. 25 alin. (1) lit. m);
  - Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României - art. 70 alin. (1);
  - Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali - art. 20 lit. g);
  - Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European - art. 14³ alin. (1) lit. g) și art. 14⁷ alin. (1) lit. g).

II. Măsuri legislative pentru punerea în aplicare a NCPC

II.1 Cu referire la măsurile de ordin legislativ necesare **punerii în aplicare etapizate a NCPC**, prezentăm mai jos unele propuneri de norme privind amânarea intrării în vigoare a dispozițiilor acestui cod privitoare la **desfășurarea cercetării procesului/dezbaterea fondului în camera de consiliu** (potrivit reglementărilor exprese din cadrul noului Cod de procedură civilă - în principal, dispozițiile art.244).

Astfel, în scopul aplicării în condiții optime a noului sistem procesual civil, prin proiect se propune, ca măsură legislativă aplicabilă tranzitoriu, amânarea, până la data de 1 ianuarie 2016, în considerare a lipsei unei infrastructuri adecvate, a intrării în vigoare a

dispozițiilor noului Cod de procedură civilă privitoare la cercetarea procesului și, după caz, dezbateră fondului în camera de consiliu (potrivit reglementărilor exprese din cadrul noului Cod de procedură civilă - în principal, dispozițiile art.244).

În procesele pornite începând cu data de 1 februarie 2013 și până la data de 1 ianuarie 2016, cercetarea procesului și, după caz, dezbateră fondului urmează a se desfășura în ședință publică.

În plus, pentru asigurarea finalității normelor mai sus propuse, ar fi necesară și includerea unor dispoziții privind îndatorirea Guvernului, a Ministerului Finanțelor Publice, a Ministerului Justiției, precum și a ordonatorilor secundari și terțiari de credite din sistemul justiției civile de a efectua demersurile necesare pentru asigurarea spațiilor necesare.

II.2. Intervenții legislative care să stabilească, cu caracter tranzitoriu, obligativitatea desfășurării procedurii scrise în căile de atac de către instanța de control judiciar. Aceasta întrucât, datorită faptului că, potrivit noii reglementări, instanțele trebuie să gestioneze și cauzele în care a fost declarat apel sau recurs împotriva hotărârilor proprii, se estimează o creștere a încărcăturii asupra judecătorilor, respectiv a grefierilor.

În perioada imediat următoare intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, instanțele de fond vor judeca dosarele aflate deja pe rol, concomitent cu procedura scrisă și cercetarea judecătorească desfășurată în camera de consiliu și vor realiza totodată și procedura scrisă în căile de atac. Efectuarea concomitentă a acestor activități se estimează a afecta principiul accelerării soluționării cauzelor, avut în vedere de Noul Cod de procedură civilă.

Pornind de la premisa că procesele desfășurate în temeiul actualului Cod de procedură civilă se vor finaliza într-o perioadă de maxim 3 ani de la data intrării în vigoare a acestuia, pentru această perioadă se propune aplicarea unor norme tranzitorii privind pregătirea dosarului de apel sau, după caz, de recurs, de către instanța de control judiciar.

II.3. De asemenea, se propune ca, în perioada 1 februarie 2013 – 31 decembrie 2015, hotărârile pronunțate asupra cererilor evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv să nu fie susceptibile de a fi atacate cu recurs, iar de la data de 1 ianuarie 2016 să se revină la pragul valoric de 500.000 lei inclusiv, consacrat de noul cod.

II.4. Ținând seama de numărul insuficient de personal al Înaltei Curți de Casație și Justiție, se are în vedere degrevarea temporară a activității acestei instanțe – care, în sistemul noului Cod de procedură civilă, dobândește competențe noi, cum ar fi procedura hotărârii prealabile –, precum și observarea impactului normelor de competență instituite prin noul cod asupra activității acestei instanțe. În acest scop, poate fi avută în vedere amendarea temporară (între datele de 1 februarie 2013 și 31 decembrie 2015) a dispozițiilor privind compunerea completului care va judeca sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în sensul reducerii numărului membrilor acestui complet de la 13 la 9.

II.5. Stabilirea expresă a competenței de soluționare în primă instanță a conflictelor individuale de muncă de către tribunale, măsură de natură a evita interpretarea potrivit căreia, în contextul NCPC competența materială pentru litigiile de muncă ar fi determinată potrivit criteriului valoric prevăzut ca și criteriu general pentru cauzele civile:

- **Act normativ:**
  - Legea nr. 53/2003–Codul muncii – modificarea art. 269 alin. (1) și art. 274.